

Då har vi kommit in i julens månad. I stugorna stiger stressen på vad som skall hinnas med innan högtiden. I trädgårdar och på altaner lyser ljusslingor i långa rader, utegränarna står tindrade i något så ovanligt som snö i december. När hände det senast? När man rannsakar sitt minne och tror att det var åtta år sedan kan man gott och väl lägga till tio år, så fort går tiden.

Och att få se snöplogar innan jul hör inte till vanligheterna. Förra säsongen var dom sällsynta kanske blir det annorlunda denna vinter.

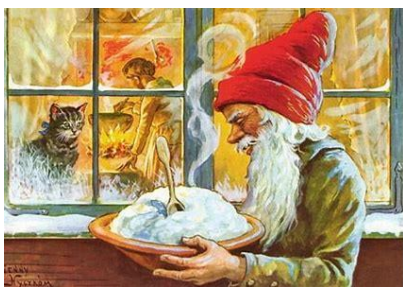
I dag finns ju all julmat att köpa i affärer, annat var det förr när julgrisen skulle slaktas och allt det arbete som detta medförde. Bara det att få en fullvuxen gris ur ladugården krävde två man och höra detta hjärtskärande skrik som en gris kan ge ifrån sej. Jag minns att mamma höll för mina öron, i dag hade man naturligtvis haft hörselkåpor att ta till. I källaren stod stora tvättgrytan fylld med kokande vatten som skulle användas till skällningen. Pappa fyllde en kopparkittel med vatten som han sprang fram och tillbaka med till slaktaren. Ju varmare vattnet var desto lättare att bli av med svinborsten på grisen. Blodet från grisen var det viktigt att man tog till vara. Blev det mycket blod i bunken kokades det palt av denna, men om grisen lyckades sparka till bunken varpå blod spilldes ut blev det bara några blodpannkakor att njuta av. Viktigt var att blodet vispades en lång stund för att inte levra sej och det måste vara med en trävisp, stål fick inte förekomma. Grisen hängdes upp i senorna i bakbenen under en stege som stod lutad mot ladugården. När huvudet var avlägsnat från kroppen, inälvorna uttagna skulle grisen delas i två halvor och dessa fick hänga kvar till kvällen för att kallna ordentligt innan den togs in.

"Vår" slaktare hade bil, men när han åkte runt i stugorna och slaktade använde han cykel för att i gammal god sed ta slaktsupen med gott samvete och det kanske rent av blev två slaktsupar. Nämda slaktare använde sej av klubba för att döda nassen. Efterkommande vecka var det kvinnans arbete med att ta hand om och laga till maten. Konservering, paltkokning, saltning, allt skulle tas tillvara. Det blev långa dagar och sena kvällar plus allt det andra som skall göras i ett hushåll, baka, stryka, ta hand om barnen, nog har vi det mycket bättre i dag, trots att vi klagat över att inte hinna med allt vi tänkt oss.

En sak som upprepar sej varje år är att hugga den vackraste julgranen eller köpa den vid affären. När man då står på utsidan dörren och skall ta in granen uppkommer alltid samma tanke. Den kanske inte är så vacker som den först såg ut, men hur som helst när den väl kommit in och alla prydnader är dithängda ser den riktigt bra ut, trots allt. Knepen att få den att stå länge utan att barra är många. Vatten skall den naturligtvis ha och stammen skall det sågas i för att vattnet skall kunna sugas upp i trädet. En del lägger i sockerbitar i vattnet, andra magnecyltabletter, brustabletter, sockerdricka, knepen är många men om dom funkar är en annan femma. Kanske en fråga för "de lärde i Lund"?

Alla här vet ju att tomten gillar gröt och alla barn vet detta också. I många familjer sätts det fortfarande ut gröt till tomten på julafton. En gång skulle jag vara tomte hos en barnfamilj som hade satt ut en stor skål med gröt. Tomten kommer ju alltid på kvällen när det är mörkt och med en mask framför ansiktet och med imma på glasögonen är det inte lätt att se var man går. Det

blev så att tomten inte såg grötfatet utan klampade rätt i tallriken som sprack i många delar. Som tur var detta på utvägen så tomten fick samla ihop gröt och porslinskärvor och stoppa detta ner i säcken. Dagen efter undrade barnen varför tomten hade tagit med sej fatet. Svaren dom fick var att tomten tyckte gröten var så god så han ville ta med sej lite hem till tomtemor och nissarna.

Vi närmar oss årets kortaste dag och innan vi vet ordet av har året vänt och ljuset återkommer. Enligt Bondepraktikan är dagen 6 timmar och 11 minuter lång. I denna månad skall man inte enligt denna bok dricka kall dryck, hålla sitt bröst och kropp varm samt icke åderlåta sej. Den bleka december sol som vi ibland ser kommer snart att stråla klarare för vardag och värmen återkommer. Är det inte fantastiskt att detta händer år efter år, årtusende efter årtusende?

I alla affärer spelas nu julsånger hela dagarna. För kunderna kanske det ger lite julstämning men för dom affärsanställda som måste höra på detta från morgon till kväll är det rena tortyren. Dom lyssnar säkert inte på några julsånger hemma. Och många av de kära sångerna har underliga texter. Ta till exempel den stackars räven som raskar över isen utan att komma fram. Kvinnorna Söderström och lilla mamsell Blom som svalkar sej med sodavatten och när dom druckit sej otörstiga klämmer i sej punsch som är så sött. Alla tomtegubbar som slår i glaset eller slår i glaset och blir lustiga av detta. Vän av ordning kan ju undra om här förekommer brända och destillerade drycker.

Och att sjunga om att Anders Persson stuga står i ljusan låga när det är jul blir väl ingen glad åt. En brand är det sista man vill ha. Ock ljusen som brinner opp i stället för ner.

Vid fågelborden är det nu full fart. Att dessa små varelser kan sätta i sej så stora mängder frö kan man fundera över. Och att dessa små näbbar kan pricka rätt i näthålen och kunna svälja den lilla bit jordnöt utan att skada sej och samtidigt hålla koll på

katten som sitter under, beredd att hoppa upp för en matbit. Om det skulle komma en ovanlig fågel är hotet för denna alla ornitologer som kommer stormande likt Egyptens gräshoppar för att få en skymt av rariteten och kunna sätta ett kryss i sin bok.

Många arter som tidigare alltid flyttade söderut har tagit chansen att stanna kvar. Ta till exempel koltrastar, morkullor och ormvråkar. En del individer tror sej kunna uthärda svensk vinter och slippa den långa flytten. Kan lyckas för en del.

Rådjuren som vi haft besök av hela sommaren och hösten kommer numera fram och dammsuger under fågelbord och matplatsen för gulsparvarna. Inget är kvarlämnat till morgonen.

Med förhoppning om en fridfull jul hälsar Leif i Bottna

